

**College van Gedeputeerde Staten
statenvoorstel**

Datum	: 18 januari 2011	Nummer PS:	PS2011RGW05
Afdeling	: ILG en GRN	Commissie	: RGW
Steller	: Josje van Noorden	Portefeuillehouder	: Dhr Krol
Registratienummer	: 2010INT266286		

Titel : Hoofdpijnen voor het Akkoord van Utrecht, Herijking EHS

Inhoudsopgave

Ontwerpbesluit	pag. 5
Toelichting	pag. 7

 Bijlage(n): Hoofdpijnen voor “Akkoord van Utrecht” resp. persbericht

Aan Provinciale Staten,

Inleiding
Voorgeschiedenis

In 2007 heeft de provincie Utrecht het Bestuursakkoord ILG met het rijk ondertekend. Daarbij werd afgesproken om in 2010 een Midtermreview (MTR) ILG op te stellen, waarbij ook - bij voorbaat bekende - financiële knelpunten aan bod zouden komen. In 2009 hebt u ingestemd met een prioritering in grondverwerving.

In de MTR van Utrecht (september 2010 PS) wordt het beeld bevestigd dat de uitvoering van het ILG-beleid goed op schema ligt en dat de Utrechtse aanpak met de AVP-gebiedscommissies succesvol is.

Het nieuwe Kabinet heeft forse bezuinigingen en een herijking van het natuurbeleid aangekondigd gericht op een beperking van de beleidsopgave en realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) uiterlijk in 2018. De concrete consequenties voor het natuurbeleid in de provincie Utrecht zijn nog niet bekend. 2011 zal in het teken staan van onderhandelingen met het rijk over de herijking van de EHS.

Op 6 december heeft de portefeuillehouder landelijk gebied, gedeputeerde R.W. Krol uw commissie RGW al geïnformeerd over de voorbereiding van het Akkoord van Utrecht.

Essentie / samenvatting

Op 12 januari j.l. hebben partijen in het landelijk gebied met elkaar overlegd over de hoofdpijnen van de herijking en de ruimte voor de landbouw en daarover –onder voorbehoud van instemming door de besturen- overeenstemming bereikt. De hoofdpijnen worden uitgewerkt in het “Akkoord van Utrecht”, dat zal dienen als het bod dat de provincie Utrecht voor de herijking van de EHS aan het Rijk zal doen, daarin ondersteund door de betrokken partners (Natuurmonumenten, Utrechts landschap, Staatsbosbeheer, LTO, Agrarische Natuurverenigingen, Landschap Erfgoed Utrecht, Natuur en Milieu Utrecht, Utrechts Particulier Grondbezit en Gebiedscommissies) over de herijking van de EHS.

De feitelijke onderhandelingen met het Rijk over de herijking en de financiële gevolgen volgen hierna. Daarvoor zal in de loop van 2011 een apart besluit nodig zijn.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

De hoofdlijnen voor het Akkoord van Utrecht zijn in overeenstemming met de betrokken partners tot stand gekomen. Ze vormen het bod van de provincie Utrecht, met steun van de partijen, aan het Rijk voor het nieuwe decentralisatieakkoord met betrekking tot de EHS:

- De partners zijn het eens dat het concept van de EHS overeind moet blijven om bestaande en nieuwe natuurgebieden met elkaar te verbinden tot een duurzaam functionerende ecologische structuur.
- De partners menen dat tot 2018 ca 1500 ha nieuwe EHS gerealiseerd kan worden, als het Rijk de financiering daarvoor beschikbaar stelt. Daarnaast stemmen de partners ermee in dat ca 1500 ha van de nieuw te realiseren EHS wordt ontgrensd. Dit betreft gebieden die niet van cruciaal belang zijn voor het duurzaam functioneren van de EHS.
- De overige gebieden (ca. 3000 ha) die nu in de EHS liggen worden in een 'groene contour' gelegd. Deze groene contour is van belang voor een goed functionerende EHS. In deze groene contour gelden geen aanvullende planologische beperkingen (inclusief doorwerking in peilbesluiten) voor de landbouw. In deze groene contour is de ambitie EHS te realiseren op vrijwillige basis, door de inzet van aanvullende arrangementen of aanvullende financiering. Onderdelen van deze groene contour worden onderdeel van de EHS, op het moment dat hier daadwerkelijke realisatie van natuur heeft plaatsgevonden.
- Partijen spreken zich uit de ongewenste externe werking van Natuurbeschermingswetgebieden buiten Natura 2000 gezamenlijk aan te kaarten bij de staatssecretaris en deze ongewenste werking landelijk dan wel provinciaal aan te pakken. De wijze waarop dit gebeurt zal in nader overleg uitgewerkt worden.

De criteria die de provincie hanteert om tot de keuze van deze gebieden te komen, zijn conform die de portefeuillehouder op 6 december 2010 aan uw commissie RGW gepresenteerd heeft: gebieden die zowel nationaal als internationaal belangrijke ecologische waarde hebben en waarover bestuurlijke afspraken zijn gemaakt. Partijen gaan in globale zin akkoord met de resulterende keuze van gebieden binnen de 1500 ha nog tot 2018 te realiseren nieuwe natuur binnen de EHS. De precieze lokatie van de 1500 ha nieuwe EHS voor 2018 zal in overleg met de partijen worden ingevuld.

Ditzelfde geldt voor de te ontgrenzen 1500 ha.

Financiële consequenties

Volgens de nieuwe rijksbegroting zal het Rijk minder geld beschikbaar stellen voor de realisatie van de EHS dan in de Bestuursovereenkomst ILG was afgesproken. Deze vermindering van rijksgeld zal zijn weerslag krijgen in een nieuw Bestuursakkoord en daarmee ook in de provinciale begrotingen. De hoofdlijnen voor het Akkoord van Utrecht vormen de basis voor het inhoudelijke bod van de provincie Utrecht in de onderhandelingen over de omvang van een herijkte EHS, die zijn weerslag in het Bestuursakkoord zal krijgen. De hoofdlijnen voor het Akkoord van Utrecht hebben geen financiële consequenties voor de huidige provinciale begroting. Met het Rijk vinden onderhandelingen plaats over het bod en de uiteindelijk met Rijksmiddelen nog te financieren nieuwe ha's EHS. Als het Rijk minder middelen beschikbaar stelt, zullen wij daarover opnieuw met de partners in het landelijk gebied overleggen.

Het Akkoord van Utrecht leidt niet tot een financieel risico voor de provincie.

Een aanvullende cofinanciering voor het nieuwe bestuursakkoord (inclusief de herijkte EHS) door de provincie is met het oog op het voorgaande nog niet bekend en maakt onderdeel uit van de collegevorming na de Statenverkiezingen in maart 2011.

Bestuurlijke dilemma's / politieke gevoeligheid

Het huidige bestuursakkoord ILG kan als gevolg van de aangekondigde bezuinigingen van het nieuwe kabinet niet worden gecontinueerd.

de hoofdlijnen voor het Akkoord van Utrecht geven de richting aan, die door provincie en betrokken partners realistisch wordt beschouwd. De partijen staan achter de inzet van de provincie voor de onderhandelingen met het rijk maar verplichten zich niet aan de uitkomsten van die onderhandelingen.

Recreatie om de Stad

In het Regeerakkoord is aangekondigd dat de financiële inzet op Recreatie om de Stad ("RodS") wordt beëindigd. Het Akkoord van Utrecht heeft in eerste instantie betrekking op de herijking van de EHS en niet op de RodS.

Parallel aan de herijking van de EHS wordt ook de opgave voor RodS herijkt. Beëindiging van RodS heeft grote consequenties voor enkele AVP-gebieden. In die gebieden is er soms ook sprake van een zekere verweving van gebieden met een recreatieve functie (RodS) en een natuurfunctie (EHS). Het onderscheid in die functies heeft een deels financiële achtergrond (binnen het ILG worden taakstellingen en budgetten voor EHS en voor RodS onderscheiden). Destijds (in kader van Vinac) heeft het Rijk afspraken gemaakt over verstedelijking in samenhang met de ontwikkeling van groengebieden die in de recreatiebehoefte van de stedelingen voorzien. Nu die afspraken voor wat betreft de verdere ontwikkeling van groengebieden komen te vervallen vraagt dat extra inzet om tot creatieve arrangementen te komen om de groene opgave rond de stad toch mogelijk te maken. Binnen ons college wordt daarover al nagedacht. Binnenkort vindt daar ook nader overleg met stad Utrecht en BRU over plaats.

Overwogen oplossingsrichtingen en alternatieven

Het Akkoord van Utrecht beperkt zich in eerste instantie tot het natuurbeleid en de EHS.

Vanwege de onzekerheden en uiteenlopende verwachtingen van de betrokken partners, komen wel andere aspecten uit het ILG aan bod, maar daarover zijn procesafspraken gemaakt.

Voorgesteld wordt dat Provinciale Staten

1. instemmen met de hoofdlijnen van het Akkoord van Utrecht, als het breed gedragen bod van Natuurmonumenten, Utrechts landschap, Staatsbosbeheer, LTO, Agrarische Natuurverenigingen, Landschap Erfgoed Utrecht, Natuur en Milieu Utrecht, Utrechts Particulier Grondbezit, de Gebiedscommissies en de provincie Utrecht;
2. instemmen, dat de daarin genoemde 1.500 ha tot 2018 nog te realiseren EHS als “bod” van de provincie wordt ingebracht bij de onderhandelingen met het Rijk ten behoeve van een nieuw bestuursakkoord aangaande het natuurbeleid in de Provincie Utrecht.

Gedeputeerde Staten,

voorzitter, R.C. Robbertsen

secretaris, Drs. H.H. Sietsma

provincie *Utrecht*

Besluit van Provinciale Staten

Provinciale Staten van Utrecht;

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 18 januari 2011, afdeling ILG en GRN, nummer 2010INT266286;

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 18 januari 2011;

Gelet op art. 158 Provinciewet;

Besluiten:

1. in te stemmen met de hoofdlijnen van het Akkoord van Utrecht;
2. in te stemmen, dat de daarin genoemde 1500 ha tot 2018 nog te realiseren EHS als “bod” van de provincie wordt ingebracht bij de onderhandelingen met het Rijk ten behoeve van een nieuw bestuursakkoord aangaande het natuurbeleid in de Provincie Utrecht.

voorzitter,

griffier,

1. Wettelijke grondslag

Art. 158 Provinciewet.

2. Beoogd effect

In het kader van de bezuinigingen heeft het rijk een herijking van de EHS aangekondigd, gericht op een beperking van de opgave en realisatie uiterlijk in 2018. De consequenties hiervan voor de provincie Utrecht zijn nog niet exact bepaald. De huidige bestuursovereenkomst ILG (2007) zal daardoor niet langer worden nagekomen. Het rijk zet in op een nieuw decentralisatieakkoord, dat in de loop van 2011 zijn beslag moet krijgen.

De Utrechtse partners in het natuurbeleid, Natuurmonumenten, Utrechts landschap, Staatsbosbeheer, LTO, Agrarische Natuurverenigingen, Landschap Erfgoed Utrecht, Natuur en Milieu Utrecht, Utrechts Particulier Grondbezit en Gebiedscommissies, maken zich samen met de provincie Utrecht sterk voor een voortzetting van het EHS-beleid binnen de financiële kaders van het Rijk. Op basis van nieuwe (financiële en inhoudelijke) kaders hebben die partijen op 12 januari 2011 overeenstemming bereikt over de hoofdlijnen voor het "Akkoord van Utrecht".

Daarmee steunen de bij (de uitvoering van) het beleid voor het landelijk gebied betrokken partijen het gezamenlijke Utrechtse bod om het natuurbeleid in Utrecht in 2018 te kunnen realiseren. Onze portefeuillehouder landelijk gebied, gedeputeerde Krol hanteert de hoofdlijnen voor het Akkoord van Utrecht, namens ons college, bij de onderhandelingen met het rijk voor een nieuw Bestuursakkoord.

3. Argumenten

Het bod dat wij in het kader van de herijking aan het Rijk willen doen om tot 2018 nog 1500 ha EHS nieuwe natuur te realiseren wordt gesteund door alle partijen die bij de uitvoering van het natuurbeleid in de provincie zijn betrokken. Wij verwachten dat met die steun de kans op aanvraaging van het bod door het Rijk groot is.

4. Kanttekeningen

- De bezuinigingen bij het rijk zullen veel ingrijpender zijn dan het regeerakkoord aangaf. De concrete consequenties voor het natuurbeleid in de provincie Utrecht zijn nog niet bekend. Het Akkoord van Utrecht kan door de gezamenlijke Utrechtse benadering een belangrijke rol vervullen om de meest ernstige consequenties van de rijksbezuinigingen voor het Utrechtse natuurbeleid waar mogelijk te 'verzachten'.
- Staatssecretaris Bleker komt eind januari 2011 naar verwachting met het bod van het rijk met betrekking tot natuurbeleid en Investeringsbudget Landelijk Gebied. De onderhandelingen over een nieuw Bestuursakkoord/decentralisatie overeenkomst volgen later in 2011.
- Uw Staten bepalen na de Statenverkiezingen van maart 2011 de hoogte van het provinciale budget voor (co)financiering van het natuurbeleid en het nieuwe bestuursakkoord met het rijk.

5. Financiën

Volgens de nieuwe rijksbegroting zal het rijk minder geld beschikbaar stellen voor de realisatie van de EHS dan in de Bestuursovereenkomst ILG was afgesproken. Deze

vermindering van rijksgeld zal zijn weerslag krijgen in een nieuw Bestuursakkoord en daarmee ook in de provinciale begrotingen. Het Akkoord van Utrecht is het inhoudelijke bod van de provincie Utrecht in de onderhandelingen over de omvang van een herijkte EHS, die zijn weerslag in het Bestuursakkoord zal krijgen.

De verwerving- en inrichtingkosten van nieuwe EHS worden in de huidige bestuursovereenkomst door het rijk gefinancierd. In de huidige bestuursovereenkomst is een provinciale cofinanciering afgesproken o.m. voor Groot Mijdrecht Noord en 50 % cofinanciering bij verwerving van bestaande natuur.

Op basis van het Utrechtse bod aan het rijk voor nog te verwerven nieuwe natuur zal met het rijk worden onderhandeld over de (financiële) ruimte voor verwerving, inrichting en beheer. Er moet rekening mee worden gehouden, dat ook de door het rijk bij te dragen normkosten (vergoedingen per ha voor verwerving, inrichting en beheer) bij de onderhandelingen over de herijking aan de orde komen.

Naar verwachting heeft het rijk onvoldoende middelen beschikbaar om het gehele Utrechtse bod te accepteren. Het Akkoord van Utrecht leidt niet tot een financieel risico voor de provincie. Bij onvoldoende financiële bijdragen van het rijk kan de provincie tijdig een aankoopstop afkondigen en de subsidieplafonds (ikv beheer) bijstellen.

Anderzijds zullen de inhoudelijke ambities van het Akkoord in mindere mate of niet kunnen worden gerealiseerd.

Over een eventuele aankoopplicht voor percelen in de gebieden, die tot de 1500 ha EHS nieuwe natuur gaan behoren moet overigens nog besloten worden. In verband met de lopende herijking is de aankoopplicht opgeschort.

De behoefte aan aanvullende cofinanciering voor het nieuwe bestuursakkoord (inclusief de herijkte EHS) is gezien het voorgaande nog niet bekend en zal onderdeel uitmaken van de collegevorming na de Statenverkiezingen in maart 2011.

6. Realisatie

Over de hoofdlijnen voor het Akkoord van Utrecht is op 12 januari 2011 overeenstemming bereikt met Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Utrechts landschap, LTO, Agrarische Natuurverenigingen, Landschap Erfgoed Utrecht, Natuur en Milieu Utrecht, Utrechts Particulier Grondbezit en Gebiedscommissies.

De uitwerking van de hoofdlijnen vindt de komende weken plaats en zal voor ondertekening ter instemming aan GS worden aangeboden.

De 1500 ha nieuw te realiseren EHS tot 2018 uit de hoofdlijnen voor het Akkoord van Utrecht worden als het Utrechtse bod inzake de herijking EHS aangeboden aan de Staatssecretaris EL&I, dhr Bleker.

De onderhandelingen met het Rijk over de herijkte EHS en het nieuwe Bestuursakkoord ILG volgen daarna.

Mede afhankelijk van het onderhandelingsresultaat met het Rijk, wordt de uitwerking van de hoofdlijnen voor het Akkoord opgenomen in de PRS, die op dit moment in voorbereiding is. De huidige planning is dat het ontwerp-PRS begin 2012 ter inzage wordt gelegd en dat de PRS eind 2012 wordt vastgesteld.

Parallel daaraan zal de herijkte EHS worden opgenomen in een aanpassing van het Natuurbeheerplan. Bezien wordt of ontwerp-PRS en ontwerp-Natuurbeheerplan gelijktijdig ter inzage gelegd kunnen worden.

7. Juridisch

De hoofdlijnen voor het Akkoord van Utrecht hebben geen juridische status. Ze vormen de inzet voor de onderhandelingen met het Rijk over een nieuw Bestuursakkoord met betrekking tot het natuurbeleid en Investeringsbudget Landelijk Gebied. Er vloeien geen rechten en verplichtingen voor partijen uit het Akkoord voort.

Vanwege het karakter van het Akkoord (afsprakenkader voor onderhandelingen met het Rijk) bestaat er geen bezwaar tegen dat ook de Gebiedscommissies die geen rechtspersoon zijn het Akkoord medeondertekenen.

8. Europa

n.v.t.

9. Communicatie

Na instemming met de betrokken partners met de hoofdlijnen voor het Akkoord van Utrecht is een gezamenlijk persbericht uitgebracht.

10. Bijlagen

- Hoofdlijnen voor “Akkoord van Utrecht”
- Persbericht Nr.7871, 13 januari 2011

Artikelsgewijze toelichting

N.v.t.